

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobci:

A) Y. G. B.

X

B) nezl. R. N. G.

X

C) N. N. B.

X

D) E. N. G.

X

všichni st. přísl. Kubánská republika

adresa pro doručování: X

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra České republiky

poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobách proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2020, č.j. OAM-794/ZA-ZA11-P06-2019, rozhodnutí ze dne 30. 1. 2020, č.j. OAM - 795/ZA-ZA11-P06-2019 a rozhodnutí ze dne 27. 7. 2020, č.j. OAM-261/ZA-ZA11-P06-2020

takto:

I. Žaloby s e z a m í t a j í.

- II. Žalobci **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.
- IV. Tlumočnici PhDr. Karle Dohnalové, bytem X **s e p ř i z n á v á** odměna za tlumočnický úkon, ve výši **900 Kč**, která jí bude vyplacena do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Krajského soudu v Brně.

I. Vymezení věcí

- 1. Žalobami ze dne 12. 2. 2020 a 1. 9. 2020 podanými ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) byla zahájena řízení o přezkumu rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2020, č.j. OAM-794/ZA-ZA11-P06-2019 (dále jen napadené rozhodnutí I“), rozhodnutí ze dne 30. 1. 2020, č.j. OAM – 795/ZA-ZA11-P06-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí II“) a rozhodnutí ze dne 27. 7. 2020, č.j. OAM-261/ZA-ZA11-P06-2020 (dále jen „napadené rozhodnutí III“).
- 2. Řízení byla původně vedena pod sp. zn. 33 Az 9/2020 o společné žalobě podané žalobci A) a B), dále sp.zn. 33 Az 10/2020 ve věci žalobce C) a sp. zn. 33 Az 49/2020 ve věci nezletilé žalobkyně D). Krajský soud pak usnesením ze dne 1. 7. 2021, č.j. 33 Az 9/2020 – 55, které nabylo právní moci ke dni 7. 7. 2021, spojil tyto věci ke společnému projednání a rozhodnutí.
- 3. Napadenými rozhodnutími I, II a III bylo shodně rozhodnuto o tom, že mezinárodní ochrana se žalobcům ve smyslu ustanovení neudělení mezinárodní ochrany podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadená rozhodnutí

- 4. V odůvodnění napadených rozhodnutí I, II, a III žalovaný vycházel z následujících skutečností. Žalobkyně A) její nezletilý syn žalobce B) podali dne 4. 9. 2019 společnou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Manžel žalobkyně A) - žalobce C) - a jejich nezletilá dcera žalobkyně D) podali žádosti dne 4. 9. 2019 a 6. 5. 2020. Všichni žalobci jsou kubánskými státními příslušníky, bez náboženského přesvědčení a hovoří španělsky. Naposledy na Kubě bydleli v X.
- 5. Přicestovali do ČR, neboť tu žije sestra žalobkyně A). Mají všichni dobrý zdravotní stav. Požádali o mezinárodní ochranu proto, aby měli lepší život a aby se měly lépe jejich děti. Na Kubě museli žít ve strachu, neexistuje tam svoboda slova a tento způsob života je tedy velmi limituje a stresuje.

6. Při pohovoru k žádosti, který žalobkyně A) absolvovala nejprve za sebe a žalobce B) dne 10. 9. 2019 (stejně tak i žalobce C), a posléze v řízení o žádosti žalobkyně D) vypovídala žalobkyně A) dne 21. 5. 2020, žalobci uvedli, že sestra žalobkyně A) žijící v X se provdala za občana ČR, přičemž její manžel jim zařídil pozvání do ČR. Neměli žádné úřední problém s vycestováním ze země, kromě poněkud nevlídného zacházení na letišti. Žalobkyně A) neměla nikdy žádné potíže s policií a se státními orgány, ale její manžel žalobce C) ano.
7. Žalobkyně A) uvedla, že pracovala v X příležitostně pro rádio a televizi, ale zejména provozovala menší kavárnu s občerstvením. Vystudovala herectví na vysoké škole. Měli problémy se vzděláváním žalobce B) na základní škole. Podle žalobců je na Kubě špatné vzdělávání a zdravotní systém. Situace po jejich případném návratu by pro ně byla špatná.
8. Žalobci mají obavy z případného navrácení na Kubu. Žalobce C) při pohovoru uvedl, že na Kubě nelze vyjadřovat své názory. Měl konflikt s policií, ale nebyl nijak velký. Upřesnil, že ho jednou policie zadržela bez dokladů, kde ho několik hodin držela, což je běžný postup. Dále byl jednou se svými kamarády v baru ve větší skupině. Opět byl s ostatními několik hodin držen na policejní služebně. Dále uvedl, že je členem místní organizace Svobodných zednářů.
9. Žalovaný při posouzení žádostí žalobců vycházel z následujících zpráv o zemi původu. Předně založil do spisů výňatek ze zákona o migraci ze dne 20. 9. 1976, v novelizovaném znění, jakož i výňatek z prováděcích předpisů k tomuto zákonu, dále z Informace Ministerstva zahraničí ze dne 15. 3. 2017, dále z Informace Ministerstva zahraničí ze dne 27. 3. 2019, z Konzulární informace Velvyslanectví Kubánské republiky v ČR, Konzulární služby pro kubánské občany (staženo z internetu dne 3. 4. 2019) a z Informace OAMP – Kuba: Politická a bezpečnostní situace ze dne 3. 9. 2019.
10. Žalovaný předně dospěl k závěru, že žalobci nevyvíjeli ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, tudíž nebyly naplněny podmínky pronásledování podle tohoto ustanovení. Žalobci nejsou členy žádné politické strany, a politiku se nezajímají. V případě nezletilých žalobců B) a D) nelze předpokládat uplatňování politických práv s ohledem na jejich věk. Žalovaný též zdůraznil, že žalobci opustili svou vlast zcela legálně a bez problémů.
11. Co se týká podmínek pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, žalovaný opět nedospěl k závěru, že by žalobci splňovali podmínky pronásledování z důvodů vyjmenovaných v tomto ustanovení. Neuvedli, že by měli problémy kvůli rase, národnosti, pohlaví, náboženství. Pokud se žalobci přáli pro sebe a své děti zajištění lepšího života, nelze to podřadit pod žádný z azylových důvodů. Neexistuje žádná objektivní překážka, která by žalobcům bránila v zajištění legálního pobytu na území ČR.
12. Pokud se jedná o špatnou ekonomickou situaci na Kubě (nedostatek potravin, pohonných hmot a odborného personálu ve školách), žalovaný uvedl, že i při vědomí ekonomických

potíží na Kubě nejsou tyto důvody, proč by měli být kubánští občané považováni za uprchlíky. Žalovaný vyhodnotil azylový příběh žalobců včetně jejich tvrzeného zdravotního stavu a neshledal, že by nemohli vycestovat zpět na Kubu. Pokud by žalobci byli pro kubánské orgány natolik zajímavými osobami, zcela jistě by jim nebylo umožněno zemi opustit.

13. Ohledně tvrzení, že žalobce B) byl šikanován ředitelkou školy, žalovaný uvedl, že jde spíše o domněnky žalobkyně A) coby jeho matky, či účelová tvrzení, že šlo o činnost iniciovanou státními orgány. Podle žalovaného nebyla tato tvrzení dostatečně specifikována, přičemž ani žalobce C) coby otec žalobce B) tyto skutečnosti nepotvrdil. Údajnou šikanu ředitelky školy nelze z hlediska definice pronásledování považovat za azylově relevantní, jelikož se nejednalo o tak závažné porušení práv žalobců, které by je donutilo k odjezdu z vlasti. Žalobci mohli požádat o pomoc nadřízené školské orgány na Kubě.
14. Ohledně tvrzení žalobce C), že byl dvakrát zadržen policií a odvezen na služebnu kvůli ověření totožnosti, žalovaný uvedl, že policie má právo vyzvat osobu k prokázání její totožnosti, příp. též takovou osobu zadržet. Pokud se tak děje v rámci právního rámce fungování policie, není to relevantní důvod pro odchod z vlasti. Žalobce přitom uvádí, že nebyl ve vlasti nikdy z ničeho obviněn.
15. Žalovaný také zdůraznil, že žalobci požádali o udělení mezinárodní ochrany teprve před koncem platnosti jejich turistických víz, pročez lze jejich žádosti považovat za čistě účelové. Žalovaný neshledal podmínky pro udělení ani azylu za účelem sloučení rodiny, ani tzv. humanitárního azylu.
16. Jelikož žalobci nesplnili podmínky pro udělení azylu, zabýval se žalovaný podmínkami pro udělení doplňkové ochrany. Přitom vycházel z týchž podkladů jako při posouzení podmínek pro udělení azylu. Žalovaný se zabýval tím, zda žalobcům nemůže hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením či vykonáním trestu smrti. K tomu uvedl, že žalobci nebyli z ničeho obviněni ani trestně stíháni, a rovněž tak neměli žádné konkrétní problémy s kubánskými státními orgány či bezpečnostními složkami. Všichni svou vlast opustili legálně a měli české turistické vízum.
17. Dále se žalovaný zabýval také objektivními možnostmi občanů Kuby vycestovat ze země a navrátit se tam. Odkázal na výňatky z právních předpisů Kuby a také konzulární informace Zastupitelského úřadu Kuby v ČR, za pomoci nichž lze realizovat návrat kubánských občanů zpět do vlasti. Žalovaný zejm. dovodil, že s novelizací od října 2012 došlo k rozšíření možností cestování do zahraničí, přičemž ve většině případů kubánské orgány zákonnou úpravu respektují. Žalovaný poukázal na to, že podle informací Ministerstva zahraničí nejsou evidovány případy postihu ze strany státních orgánů či nebezpečí ze strany soukromých osob neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu v zahraničí. Nedochozí rovněž k žádnému systematickému znevýhodňování či

diskriminaci ze strany státních orgánů u těchto osob. Podle zastupitelského úřadu v X nejsou žadatelé o mezinárodní ochranu v zahraničí systematicky sledováni.

18. Žalovaný uzavřel, že neshledal žádné objektivní překážky, které by reálně bránily žalobcům v návratu do vlasti. Případné vycestování žalobců nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky ČR. V případě nezletilé žalobkyně D) žalovaný uvedl, že konkrétně posuzoval případný rozpor s čl. 8 Úmluvy a dospěl k závěru, že záleží pouze na jejích rodičích, zda si zlegalizují svůj další pobyt v ČR, jakož i její pobyt, anebo zda se rozhodnou vrátit se na Kubu. Podle žalovaného jim v tom nic nebrání.

III. Žaloby

19. V žalobách proti napadeným rozhodnutím I, II a III žalobci uvedli následující žalobní body. Podle jejich názoru nebyl ve věci zjištěn skutkový stav náležitým způsobem a bez důvodných pochybností a nebylo přihlédnuto ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Dále žalovaný nesprávně vyhodnotil podmínky pro udělení azylu a doplňkové ochrany (§ 12 písm. a), b), § 14 zákona o azylu, § 14a a § 23c zákona o azylu, jakož i ustanovení čl. 3 a 28 Úmluvy o právech dítěte.
20. Žalobcům měla být udělena mezinárodní ochrana, což prokázali svými věrohodnými výpověďmi a listinnými důkazy. Jsou v Kubánské republice omezováni na svobodě, přičemž jsou tam obecně problémy s distribucí potravin a pohonných hmot. Mělo též dojít k porušení práva na vzdělání nezletilého žalobce D).
21. Podle žalobců došlo k pochybení při posuzování podmínek podle ustanovení § 12 písm. b) AZ, neboť žalovaný zcela nedostatečně odůvodnil, proč má za to, že žalobci v případě návratu nebudou s přiměřenou pravděpodobností pronásledována pro vyjadřování politických názorů, neboť ze zpráv o zemi původu vyplývá, že opoziční názory jsou na Kubě násilím potlačovány a jsou zde ve velké míře porušována lidská práva. Napadená rozhodnutí jsou v tomto ohledu nepřezkoumatelná, věcně nesprávná a nezákonná.
22. Ohledně hodnocení podmínek ustanovení § 14 a § 14a AZ žalobci uvedli, že byly splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle uvedených ustanovení zákona. Žalobkyně A) popsala, jak byla porušována právo na vzdělání jejího dítěte nezletilých žalobců B) a D). Žalobci poukázali také na čl. 3 Úmluvy o právech dítěte a judikaturu, která se aplikace této právní regulace týká. Nejlepší zájem dítěte obsahuje koncept, který není jen interpretačním vodítkem, ale také nárokovatelným hmotným právem dítěte na to, aby jeho nejlepší zájmy byly posouzeny a byly předním hlediskem při vyvažování různých zájmů za účelem vydání předmětného rozhodnutí. Povinnost zvažovat nejlepší zájem dítěte dopadá i na řízení, v nichž dítě není účastníkem, ale je účastníkem osoba o dítě pečující. K tomu žalobci odkázali rozsudek ESLP ze dne 8. 11. 2016 El Ghatet proti Švýcarsku (stížnost č. 56971/10).

23. Žalovaný si neobstaral žádné informace o týkající se konkrétně možnosti vzdělávání a souladu poskytovaného standardu vzdělávání s čl. 3 a čl. 28 Úmluvy o právech dítěte a čl. 2 Dodatkového protokolu Úmluvy o ochraně lidských práva základních svobod.
24. Žalobci dále zdůraznili, že jiným způsobem lze upravit pobyt žalobců pouze tak, že by vycestovali zpět na Kubu a požádali o pobytové oprávnění na českém velvyslanectví. To však učinit nemohou, neboť v zemi původu by jim hrozilo pronásledování z důvodu jejich politické orientace. Podruhé by jim již orgány na Kubě neumožnily vycestovat ze země, neboť v zahraničí požádali o azyl. V případě návratu by jim hrozilo také porušení práva na osobní svobodu dle čl. 5 Úmluvy a porušení zákazu ponižujícího zacházení či trestání podle čl. 3 Úmluvy.
25. Podle názoru žalobců nedošlo na Kubě k žádné pozitivní zdokumentované změně týkající se zacházení kubánských státních orgánů s osobami, které v zahraničí požádaly o azyl. K tomu žalobci odkázali na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 9. 2018, č.j. 4 Az 68/2017 – 58. Žalobci tvrdí, že situace na Kubě se od roku 2015, kdy byly udělovány doplňkové ochrany občanům Kuby, zásadně nezlepšila.
26. Z uvedených důvodů žalobci navrhli, aby byla napadená rozhodnutí zrušena a věci byly vráceny žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

27. Ve vyjádřeních k žalobám vycházel žalovaný převážně z argumentace obsažené v napadených rozhodnutích I, II a III. Zdůraznil zjevnou účelovost podaných žádostí, kdy žalobcům končilo turistické vízum, na základě něhož žalobci pobývali u sestry žalobkyně A). Námitka žalobců ohledně nemožnosti opětovného vycestování z Kuby kvůli získání pobytového oprávnění neobstojí. Žalovaný odkázal na podklady o zemi původu založené ve správních spisech. Opětovně zdůraznil, že nejsou známy případy postihu ze strany státních orgánů či nebezpečí ze strany soukromých osob neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu v zahraničí, kteří se vrátili do vlasti.
28. Ani doplňková ochrana nebyla žalobcům udělena, neboť na základě individuálního posouzení případu žalovaný neshledal přítomnost opodstatněných obav ze skutečného nebezpečí vážné újmy. Skutečnosti, které žalobci uvedli, netvoří logický a přesvědčivý příběh pro závěr svědčící skutečnému riziku pro žalobce v případě návratu na Kubu.
29. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl zamítnutí žalob jako nedůvodných.

V. Řízení před krajským soudem

30. Žaloby byly podány osobami oprávněnými (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
31. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 2 s.ř.s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice) ke dni vydání rozhodnutí soudu.
32. Krajský soud shledal, že jsou naplněny podmínky ve smyslu § 39 s.ř.s., a usnesením ze dne 1. 7. 2021, č.j. 33 Az 9/2020 – 55, které nabylo právní moci ke dni 7. 7. 2021, spojil všechny tři věci žalobců A) a B), C) a D) ke společnému projednání a rozhodnutí, neboť argumentace obou stran je zcela obdobná a žalobci představují rodinu.
33. Soud ve věci nařídil **ústní jednání**, neboť žalobci takový postup soudu vyžadovali. Při jednání dne 9. 4. 2021 soud vyslechl procesní přednesy účastníků. Žalobce C) uvedl, že situace na Kubě je známa z médií a nechce ji konkrétně popisovat. Na Kubu se vrátit nechce. Žalobkyně A) uvedla, že v době zahájení řízení o udělení mezinárodní ochrany nebyly problémy na Kubě tak zjevné. Žalovaný odkázal na napadená rozhodnutí a navrhl, aby byly žaloby zamítnuty. Soud dále konstatoval obsah soudních spisů vedených původně pod sp. zn. 33 Az 9/2020, sp. zn. 33 Az 10/2020, a sp. zn. 33 Az 49/2020.
34. Krajský soud dále konstatoval stručně obsah **správních spisů** žalovaného. Ve spisech je založena žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 4. 9. 2019, kterou bylo zahájeno řízení o udělení mezinárodní ochrany ve věcech žalobkyně A) a jejího syna žalobce B), a stejného dne byla podána také žádost žalobce C). Ve věci nezletilé žalobkyně D) byla žádost podána až dne 6. 5. 2020 prostřednictvím její zákonné zástupkyně žalobkyně A). Při poskytnutí údajů k žádostem bylo ze strany žalobců uvedeno, že jde o jejich první žádost o mezinárodní ochranu. Přicestovali letecky přes Španělsko, neboť v ČR žije sestra žalobkyně A). Společným důvodem žádosti bylo zajistit lepší život rodiny, neboť na Kubě panují nevlídné poměry jak stran životních podmínek, tak i ve společnosti (nesvoboda). Ve správním spisu jsou založeny protokoly o pohovoru k žádostem žalobců A), B) a C), v nichž žalobci uvedli, že přijeli na pozvání sestry. Vyřízení dokladů na Kubě proběhlo bez problémů. Žalobkyně A) původně podnikala v X a pracovala pro média (je vystudovaná herečka). Její syn měl ve škole problémy s výukou, manžela prý zadržela na veřejné demonstraci policie. Žalobce C) pracoval jako drobný podnikatel, chtějí pro syna lepší život, měl problémy s policií (byl dvakrát zadržen). I on si stěžoval na špatný systém vzdělávání na Kubě ve vztahu k synovi (žalobci B). U žalobkyně D) byl proveden pohovor dne 21. 5. 2020 s matkou (tzn. žalobkyní A).
35. Žalovaný shromáždil ve správních spisech týkajících se rozhodnutí I a II zprávy o zemi původu, které jsou shodné. Jedná se o Informaci OAMP ze dne 3. 9. 2019 (bezpečnostní

a politická situace v zemi), dále Informaci MZV ze dne 15. 3. 2017 - cestování, navrátilci, neúspěšní žadatelé, dále Konzulární informace Velvyslanectví Kubánské republiky v ČR – staženo z internetu ze dne 3. 4. 2019. Kromě toho žalovaný shromáždil do správních spisů a překlad zákona o migraci a jeho prováděcích předpisů, a protokol o seznámení se s podklady. Správní spis žalobkyně D obsahuje novější zprávu o zemi původu – Informace MZV ze dne 3. 1. 2020 (situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat po dlouhodobém pobytu v zahraničí).

36. Žalobci A) a C) se ke zjištěnému skutkovému stavu neměli žádné vyjádření. Nenavrhli žádné doplnění dokazování. Zástupce žalovaného rovněž nenavrhл žádné doplnění dokazování. K dotazu soudu žalobci uvedli, že kubánská vláda je komunistická. Podle jejich názoru má tato vláda informace o tom, že žalobci podali žádost o udělení mezinárodní ochrany v zahraničí. V případě návratu by je čekaly represe, neboť takovou situaci považuje kubánský režim za zradu revoluce. Zástupce žalovaného k tomu zdůraznil, že azylová řízení se nezveřejňují. K aktuální situaci na Kubě se nevyjádřil.
37. Krajský soud doplnil dokazování informacemi z internetu týkajícími se současné situace na Kubě obsaženými v článku ze dne 12. 7. 2021 (staženo 30. 7. 2021) – s názvem „*Na Kubě je hlad i covid. V mnoha městech propukly nepokoje.*“ Tento článek hovoří o nedostatku zboží v obchodech, potravin a léků. Demonstrace se udály v X a v dalších městech podél pobřeží. Žalobkyně A) k tomu uvedla, že vývoj situace na Kubě byla otázkou času. Zástupce žalovaného k současným poměrům na Kubě sdělil pouze tolik, že jsou žalovanému známy, ale nevyplývá z nich natolik podstatná změna situace, která by znamenala nutnost nového posouzení věci žalobců ze strany žalovaného. Pak bylo ukončeno dokazování a předneseny konečné návrhy, v nichž účastníci setrvali na svých procesních pozicích a nepožadovali náhradu nákladů řízení. Krajský soud poté přerušil jednání za účelem přípravy a vyhlášení rozsudku.

VI. Posouzení věci krajským soudem

38. Krajský soud po důkladném posouzení věci dospěl k závěru, že žaloby **nejsou důvodné**.
39. Krajský soud uvádí, že napadená rozhodnutí I, II a III nejsou nepřezkoumatelná ani pro nesrozumitelnost, ani pro nedostatek důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a) s.r.s.). Stejně tak krajský soud neshledal žádný důvod, proč by měla být napadená rozhodnutí zrušena bez námitek (ex officio). K jednotlivým žalobním bodům krajský soud uvádí následující.
40. Krajský soud v první řadě uvádí, že žalobci brojili proti posouzení podmínek obou forem mezinárodní ochrany, tedy jak azylu, tak i doplňkové ochrany s tím, že žalovaný jim měl udělit některou z nich, neboť na Kubě nemohou žít svobodně.
41. Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, „*bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství,*

národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“

42. Podle ust. § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu platí, že „[d]oplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje: a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“
43. Krajský soud především podotýká, že samotná skutečnost, že na Kubě panuje doposud komunistický režim, neodůvodňuje ani naplnění pojmu pronásledování ve vztahu k jednotlivci, ani pojem rizika vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu, který je klíčový pro udělení doplňkové ochrany. Vždy musí k obecným podmínkám v zemi původu přistoupit individuální konkrétní okolnosti, kvůli nimž lze usoudit, že existuje přiměřená pravděpodobnost pronásledování jednotlivce (žadatele o azyl) či riziko vážné újmy.
44. Pokud tedy žalobci tvrdili, že na Kubě není svoboda, pak lze jistě v určitém ohledu souhlasit s tím, že ne všechna občanská práva a svobody svědčí žalobcům v plném rozsahu, ale to ještě neznamená, že jsou pronásledováni nebo že jim hrozí újma. Obecně horší ekonomická situace na Kubě také nepředstavuje sama o sobě důvod pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany, nepřistoupí-li k ní další relevantní okolnosti, které zavdávaly důvod k úvaze o případném humanitárním azylu. Situace na Kubě byla dostatečně dokumentována zprávami o zemi původu založenými ve správním spisu, které v případě žalobkyně D) byly obohaceny ještě o novější zprávu (Informace MZV ze dne 3. 1. 2020 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a o návratu po dlouhodobém pobytu v zahraničí). Žalobci netvrdili, že by jim ekonomická situace na Kubě znemožňovala uživit se, přičemž krajský soud poukazuje na to, že oba dospělí žalobci A) a C) na Kubě drobně podnikali, aniž by do svých tvrzení zahrnuli jakékoliv stížnosti na útlak režimu v tomto směru.
45. K námitkám žalobců ke kvalitě informací o zemi původu krajský soud uvádí, že v souladu s ustanovením § 23c zákona o azylu i relevantní judikaturou správních soudů stíhá žalovaného povinnost zjistit situaci v zemi původu. Dikce § 23c zákona o azylu do vnitrostátního práva promítá požadavek čl. 10 odst. 3 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro

přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany. Z něj plyne členským státům EU povinnost zajistit, aby při posuzování žádostí o mezinárodní ochranu byly získávány přesné a aktuální informace z různých zdrojů, týkající se obecné situace v zemích původu žadatelů, a aby tyto informace měli k dispozici pracovníci odpovědní za posuzování žádostí a rozhodování o nich (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu 14. 3. 2018, č.j. 5 Azs 4/2018 – 20).

46. Ze zpráv o zemi původu nevyplývá, že by vzdělávací systém na Kubě trpěl zásadními nedostatky, jak tvrdí žalobci. Navíc jejich argumentace ve vztahu k tvrzeným nedostatkům vzdělávacího systému, které se měly dotýkat právního postavení žalobce B), byla pouze velmi obecná a postrádala potřebnou míru konkretizace. Tvrzené problémy ve výuce, které měly být řešeny doučováním ze strany matky (žalobkyně A) a údajnou šikanu ze strany ředitelky školy nelze bez dalšího považovat za pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 písm. a), b) zákona o azylu. Zároveň lze jen těžko v uvedených tvrzeních spatřovat porušení citovaných ustanovení Úmluvy o právech dítěte, již je Kubánská republika signatářem.
47. Úmluva o právech dítěte (dále jen „ÚPD“) sice stanovuje signatářům povinnost dbát o zájem dítěte při každé činnosti, která se ho týká, a také specificky upravuje právo na vzdělání dítěte a tomu odpovídající povinnost signatářských států k jeho realizaci. Čl. 28 ÚPD konkrétně zakotvuje právo dítěte na vzdělání a s cílem „postupného uskutečňování tohoto práva a na základě rovných možností“ zejména: *a) zavádění pro všechny děti bezplatné a povinné základní vzdělání; b) podněcování rozvoje různých forem středního vzdělání zahrnujícího všeobecné a odborné vzdělání, činí je přijatelné a dostupné pro každé dítě a přijímají jiná odpovídající opatření, jako je zavádění bezplatného vzdělání a, v případě potřeby, poskytování finanční podpory; c) zpřístupňování všem dětem informací a poradenské služby v oblasti vzdělání a odborné přípravy k povolání; e) přijímání opatření k podpoře pravidelné školní docházky a ke snížení počtu těch, kteří školu nedokončí.* Již ze samotné argumentace žalobců je nabíledni, že tu nelze hovořit o porušování práva žalobce B) na vzdělávání ve smyslu čl. 28 ÚPD. Tento článek nelze interpretovat tak, že dítě má právo na nejlepší představitelné a možné vzdělávání na světě (srov. obdobnou úvahu v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 16. 3. 2020, č.j. 5 Azs 404/2019-28), ale tak, že signatářský stát se má snažit o zabezpečení co nejlepšího systému vzdělávání dle svých socio-ekonomických podmínek, a to při zohlednění principu rovnosti. To, že chce rodič zabezpečit dítěti lepší vzdělání, je logické, ale není to důvod pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany. Nic více z obecných tvrzení žalobců nelze dovodit.
48. Ohledně zpráv o zemi původu, krajský soud je hodnotí jako přiměřeně aktuální a relevantní k datu vydání napadeného rozhodnutí (viz k tomu rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č.j. 45 Az 21/2016-55). Mezi nimi je obsažena pouze jedna zpráva z roku 2017 (konkrétně Informaci MZV ze dne 15. 3. 2017 - cestování, navrátilci, neúspěšní žadatelé), nicméně komplexně vzato nelze přisvědčit žalobcům, že jde o zprávy zastaralé. Specificky ve vztahu k podmínkám vzdělávání zcela

jistě mohly a měly být informace založené ve spisu podrobnější. Krajskému soudu je však obecně známo, že vzdělávací systém na Kubě náleží v tzv. Latinské Americe mezi ty nejrozvinutější, což se týká zejm. vysokého školství (viz např. článek <https://cs.aroundtravels.com/articles-on-cuba/education-in-cuba-study-on-cuba-system.html>) Nicméně vzhledem k neurčitosti argumentace žalobkyně A) ohledně „potíží ve škole“ se krajský soud nedomnívá, že tato nedůslednost žalovaného zakládá podstatnou vadu řízení či nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Se žalovaným lze souhlasit v tom, že tato část azylového příběhu nezavdává přesvědčivý důvod k podrobnějšímu zkoumání fungování školského systému na Kubě, a to i při vědomí toho, že žalobci A) a C) coby rodiče se podle svých tvrzení nepokusili nijak vzniklou situaci řešit v zemi původu. Samotné doučování mimo rámec školní výuky je běžným jevem i ve vyspělých a tradičních evropských systémech vzdělávání.

49. Ohledně žalobci zdůrazňovaného propojení čl. 3 ÚPD s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (tzv. EÚLP) upravujícím právo na soukromý a rodinný život lze uvést, že obecně v judikturní praxi lze tyto instituty účelně propojit, což ukazuje zejm. Evropský soud pro lidská práva. Svůj význam ve vztahu k nezletilým dětem a jejich nejlepšímu zájmu má toto propojení zejm. tam, kde jde o možné narušení rodinných vazeb (vycestování rodiče či dítěte) anebo ekonomické zajištění rodiny s malými dětmi (viz kupř. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva Nunez vs. Norsko, ze dne 28. 7. 2011, dále Ůner vs. Nizozemí, rozsudek ze dne 18. 10. 2006). Porušení práva na vzdělání, skrze nějž se žalobci domáhají zohlednění čl. 3 Úmluvy, nemá rozhodně takovou intenzitu z hlediska ochrany soukromí a rodinného života dítěte, jako integrita rodiny a zajištění jejich potřeb, včetně péče o nezletilé děti.
50. Co se týká konzulární informace zastupitelského úřadu Kuby (Konzulární informace Velvyslanectví Kubánské republiky v ČR – staženo z internetu ze dne 3. 4. 2019), která je založena ve správním spisu, šlo o veřejně dostupnou informaci staženou z internetu, nikoliv o vyžádanou informaci. Není žádný důvod, proč by žalovaný z takové veřejně dostupné informace vydané orgány země původu neměl vycházet, je-li taková informace vyvážena i dalšími podklady z jiných nezávislých zdrojů. To bylo v dané věci splněno, neboť uvedená informace byla doplněna též Informacemi OAMP a Ministerstva zahraničních věcí ČR.
51. Krajský soud neshledal, že by žalobci měli z hlediska individuálních rizik čelit zásadním problémům v případě návratu na Kubu. V případě žalobců se nejedná o politicky aktivní osoby, o které by měl kubánský režim jevit zvláštní zájem a vystavit je cíleným represím. Dospělí žalobci A) a C) se ve svém azylovém příběhu nepředstavili jako odpůrci režimu ani aktivní sympatizanti opozice, spíše jako politicky pasivní občané, kterým situace na Kubě zcela nevyhovuje. Tato úvaha je základem pro hodnocení možnosti prospektivního pronásledování v zemi původu, které krajský soud nepovažuje vzhledem na obsah informací o právní úpravě vycestování (novelizovaný kubánský zákon o migraci) vůbec za pravděpodobné, tak i pro hodnocení podmínek eventuálního rizika vážné újmy v důsledku mučení či trestního stíhání. Krajský soud je zcela

přesvědčen o tom, že nic takového rodině žalobců při návratu na Kubu nehrozí. V ČR pobývali u své rodinné příslušnice – sestry žalobkyně A), tudíž jejich opuštění vlasti mělo dozajista jiné účely než útek před útlakem komunistického režimu či obavy ze vzniku vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu.

52. Na uvedených závěrech nic nemění ani negativní zkušenost žalobce C) s kubánskou policií, kdy měl být dvakrát zadržen na policejní služebně, a to jednou v souvislosti s návštěvou baru ve větším počtu osob, a ve druhém případě pouze proto, že neměl u sebe doklady. Taková činnost policie je podřaditelná pod standardní fungování bezpečnostních složek, přičemž žalobce netvrdil, že by se k němu policie chovala nezákonně, došlo k fyzickému nátlaku, bití, mučení apod. Za této situace nejde o azylově relevantní okolnosti.
53. Ohledně poměrů na Kubě krajský soud uzavřel, že dokumentované problémy se zásobováním potravinami a zajištěním některých potřeb obyvatelstva jsou dlouholeté (od 60. let minulého století), a tudíž je nevnímá jako zásadní změnu situace ve smyslu ustanovení § 46 odst. 3 procedurální směrnice. V trendech vývoje kubánské společnosti je nepochybně vysledovatelná tendence k určitému uvolnění hospodářského a politického života, při současném zachování porevolučního uspořádání politických poměrů. Z mediálního obrazu poměrů na Kubě jsou zjevné nové faktory (viz důkaz článkem, viz bod 37 odůvodnění), jako je zejména šíření epidemie Covid-19 a měnící se přístup režimu k obyvatelstvu. Šíření nemoci Covid-19 se však týká celého světa, kde se situace v jednotlivých světadílech a regionech dynamicky mění. Proto krajský soud nevyhodnotil tyto skutečnosti jako natolik zásadní, aby bylo třeba nové posouzení věci žalobců ve správním řízení o udělení mezinárodní ochrany.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

54. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je ve výroku I uvedeno.
55. Výrok II o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobci nebyli v řízení úspěšní, pročez nemají právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, jak je ve výroku III tohoto rozsudku uvedeno.
56. Ustanovené tlumočnici PhDr. Karle Dohnalové byla přiznána odměna za tlumočení při soudním jednání dne 2. 8. 2021, a to podle náročnosti a míry odborných znalostí potřebných k realizaci tlumočnického úkonu, a to ve smyslu ustanovení § 29 a § 30 zákona č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, ve znění pozdějších předpisů, a dále prováděcí vyhlášky č. 507/2020 Sb., o odměně a náhradách soudního tlumočnicka a soudního překladatele.

57. Krajský soud přiznal tlumočné podle náročnosti a míry odborných znalostí potřebných k realizaci tlumočnického úkonu ve výši 900 Kč, a to ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 citované vyhlášky v sazbě 450 Kč za hodinu, a to celkem za dvě hodiny jednání. Tlumočnice neuplatnila žádné náhrady a nedoložila, že by byla plátcem daně z přidané hodnoty, pročež krajský soud tyto náhrady a daň k odměně nepřiznal.
58. Náklady vynaložené na tlumočné platí stát (§ 59 odst. 2 s.ř.s.), a proto krajský soud rozhodl o povinnosti vyplatit určenou odměnu za tlumočnický úkon za podmínek uvedených ve výroku IV. tohoto rozsudku z účtu Krajského soudu v Brně. Odměna za tlumočnický úkon bude ustanovené tlumočnicki vyplacena ve lhůtě 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozsudku, jak je ve výroku IV. uvedeno.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 2. srpna 2021

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.